

Jak organizować w domu pracę z dzieckiem ze spektrum autyzmu – wskazówki dla rodziców

1. Wybierzcie dni tygodnia w których będziecie pracować z dzieckiem:

Dla dzieci/uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego proponuję 4 dni po ok. 30 minut "usprawniania". Można też tak pracować z innymi uczniami z SPE.

2. Ustalcie czas trwania zajęć:

Czas pracy powinien być dostosowany do możliwości dziecka/ucznia. Dzieci w wieku przedszkolnym mają ograniczoną możliwość koncentracji uwagi, szybciej się męczą, dlatego też czas pracy z nimi powinien być dostosowany indywidualnie. Może to być np. 15 minut a może 20, z dziećmi szkolnymi np. 30, 45 lub 60 minut. W pracy usprawniającej rozwój dziecka chodzi o skuteczność a nie o przeprowadzenie wszystkich zaplanowanych "ćwiczeń". Pamiętajcie, że 15 minut skutecznej pracy jest lepsze niż 30 minut wymuszonej, bo tak przewiduje nasz plan. **Czas pracy należy koniecznie dostosować do możliwości i potrzeb dziecka/ucznia.**

Koncentracja dziecka na zadaniu zależy m.in. od:

- jego możliwości rozwojowych;
- stanu zdrowia;
- motywacji, zaciekawienia, zainteresowania zadaniami;
- kontaktu z osobą dorosłą – relacja jest najważniejsza, bawmy się z dzieckiem, wówczas będziemy skuteczniejsi;
- sposobów pracy i użytych metod – koniecznie dostosowanych do potrzeb dziecka;
- pogody na zewnątrz – kiedy jest front atmosferyczny, niż – dzieci gorzej funkcjonują;
- pory dnia – jedne dzieci lepiej pracują rano inne wieczorem.

3. Dobierzcie odpowiednie metody i formy pracy, niekoniecznie te modne:

Należy omówić i przygotować sposoby pracy z dzieckiem w domu, zastanowić się co jest potrzebne. W doborze odpowiednich sposobów i środków państwa dzieckiem – pomogą Państwu specjaliści, którzy pracowali z dzieckiem do tej pory, pozostają oni do Państwa dyspozycji. Oni znają dziecko, wiedzą jak można pracować z nim w domu. Chodzi o to aby nie nastąpił u dziecka regres w rozwoju, który może pociągnąć regres w edukacji. Specjaliści powinni podpowiedzieć, jak rodzice mogą pracować mając świadomość, że w domu najczęściej nie ma specjalistycznego wyposażenia i pomocy. W domach jest wiele sprzętu i artykułów życia codziennego, za pomocą których rodzice mogą pracować z dzieckiem np. kubeczki do ćwiczeń w kreśleniu koła, baloniki, rurki do ćwiczeń oddechowych, gry planszowe do ćwiczeń spostrzegawczości, przeliczania, koncentracji uwagi.

4. Opracujcie z dzieckiem umowę, kontrakt do waszej wspólnej pracy.

Ustalcie z dzieckiem jak, po co i kiedy będziemy pracować. Uzgodnijcie kto i co robi, i za co odpowiada. Po tygodniu pracy można określić nagrodę (oczywiście rozsądną i możliwą do zrealizowania). Taką umowę opracujcie dla dzieci młodszych za pomocą obrazków, symboli, dla starszych na piśmie. Podpiszcie się pod nią wspólnie z dzieckiem. Musicie pilnować jej realizacji. W sytuacji gdy dziecko nie chce pracować, bo mu się nie chce, można odwołać się do umowy. Przestrzeganie umów buduje odpowiedzialność.

5. W pracy stosujcie poniższe zasady pracy z dzieckiem:

- **Stopniowanie trudności** – przechodzenie od ćwiczeń/zadań łatwych do trudniejszych. Nie można doprowadzić do sytuacji, że zadanie jest tak trudne, iż dziecko na pewno sobie z nim nie poradzi. Może to wywołać u dziecka protest, niechęć do pracy, zaniżenie motywacji. Ćwiczenia/zadania powinny być dostosowane do możliwości i potrzeb dziecka
- **Systematyczna praca** – konsekwentnie i w określonych dniach należy pracować.

- **Konsekwencja w pracy** – pracą z dzieckiem kieruje rodzic, należy wymagać wykonania zadania, pracy – po prostu wymagać od dziecka pokonywania trudności, to rozwija i buduje samoocenę i hartuje do życia.
- **Dokładność wykonania** – pilnujcie aby wykonywane zadania/ćwiczenia były przez dziecko wykonane starannie. Nie chodzi o to aby zrobić szybko i byle jak. Dziecko może wykonać połowę pracy ale musi ona być **dokładna**.
- **Czas trwania max. 10 min.** – szczególnie dotyczy to pracy w której zaangażowane są oczy. Po 10 min. zmieniajcie ćwiczenia np. bawicie się rymami, rytmizujcie z dzieckiem, tańczcie, przeczytajcie mu książeczkę.
- **Materiał do ćwiczeń:** duże wyraźne wzory, symbole, układanki (dla dzieci małych, przedszkolnych, w edukacji wczesnoszkolnej oraz dla dzieci słabowidzących), następnie mniejsze.
- **Dobór narzędzia:**
  - dzieci z nadmiernym napięciem mięśniowym – miękki ołówek, kredka lub pędzel,
  - dzieci z niskim napięciem mięśniowym – twardy ołówek, kredka (nie farby i flamastry).

6. Kto może pomóc rodzicom?

- specjaliści ze szkoły, również z poradni psychologiczno-pedagogicznej
- można skorzystać z odpowiedzi na darmowych stronach internetowych:
  - autyzmwszkole.com
  - pedagogika-specjalna.edu.pl/kategoria/rewalidacja/page/2/
  - autyzm.life
  - synapsis.org.pl
  - autyzmsoft.pl/pobieranie

7. Bardzo ważne na koniec:

Rodzicu pamiętaj, możesz tak organizować pracę z dzieckiem w domu, że nie będzie ono wiedziało, czuło, że jest usprawniane. Baw się z nim, ciesz się z jego postępów nawet tych najmniejszych, przytulaj dziecko i mów mu, jak jest dla Ciebie ważne. Najważniejsza jest dla dziecka Twoja miłość i akceptacja. Pamiętaj o tym.

*Na podstawie artykułu Małgorzaty Spendel-
E. Jaźwińska*